

Марк Твен

(Семюель
Ленгхорн Клеменс)
(1835-1910)

ВИДАТНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ
ПІСЬМЕННИК, САТИРИК,
ЖУРНАЛІСТ

Американське містечко Ганнібал,
прообраз Сент-Пітерсберга –
мала батьківщина Марка Твена

Містечко живе й дихає одним
Марком Твеном

A photograph of a two-story white wooden house with a red brick chimney. A low stone wall runs along the side of the house, ending at a white-painted wooden gate. An arched opening in the wall is labeled "ENTRANCE". A small plaque stands in front of the house. The foreground is a paved area with red brick pavers.

Будинок, у якому жив
майбутній письменник

Одна з кімнат
музею Марка Твена

Будинок суду, де працював
батько Марка Твена

На березі Міссісіпі розкинувся парк,
а в ньому - пам'ятник письменнику

A large, two-decked steamboat is docked at a stone pier. The boat is primarily white with red trim, including a red railing and a red hull section. It features a prominent black smokestack with a red top. The upper deck has a white metal railing and several windows. A life preserver is visible on the left side. The boat is moored to a white wooden pier with a metal railing. In the background, there's a body of water and a line of trees under a blue sky with white clouds.

Пароплав “Марк Твен”,
стилізований під “Велику Міссурі”

Пам'ятник героям Марка
Твена – Тому і Геку

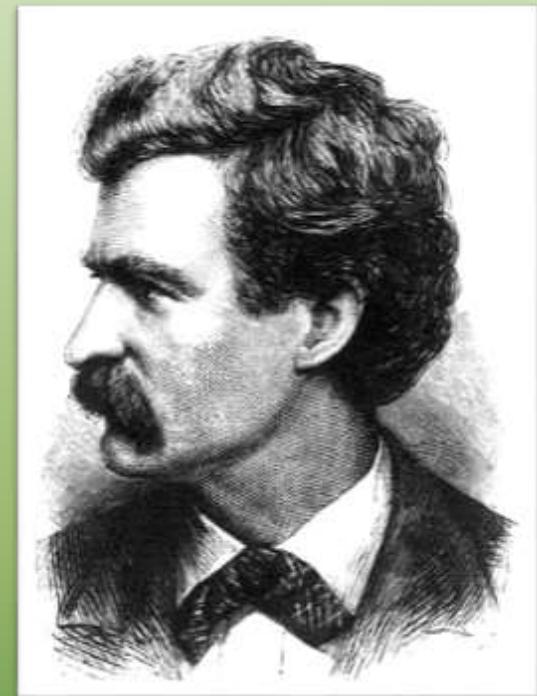
З 12 років (після смерті батька) Семюель починає працювати помічником у друкарні. З 1851 займається набором (друком) і редагуванням статей та гумористичних нарисів для „Ганнібальського журналу“, газети, власником якої був його брат **Оріон**. У віці 18 років він залишив Ганнібал і працював у друкарні у **Нью-Йорку, Філадельфії, Сент-Луїсі** та інших містах. Він займався самоосвітою, багато часу проводячи у бібліотеці, таким чином отримуючи стільки знань, скільки він би зміг одержати, закінчивши звичайну школу.

У 22 роки повернувся в Міссурі, з'явилася мрія стати капітаном корабля. Твен надзвичайно ретельно вивчив 2 000 миль (3 200 кілометрів) річки Міссісіпі за два роки, аж поки не отримав у 1859 році диплом капітана корабля. Навчаючись, Семюель заохочував свого молодшого брата працювати з ним. Але Генрі загинув 21 червня 1858 року, коли пароплав, на якому той працював, вибухнув. Марк Твен передбачив цю смерть — вона йому насnilася за місяць до того.

1861 року в США розпочалася Громадянська війна за звільнення темношкірих від рабства. Сем пішов воювати.

Згодом Семюель працював цілий рік на руднику. Паралельно з цим він писав гумористичні розповіді для газети «Терріторіал ентерпрайз» у Вірджині-Сіті й у серпні 1862 одержав запрошення стати її співробітником. Ось де і довелося Семюелю Клеменсу шукати для себе псевдонім.

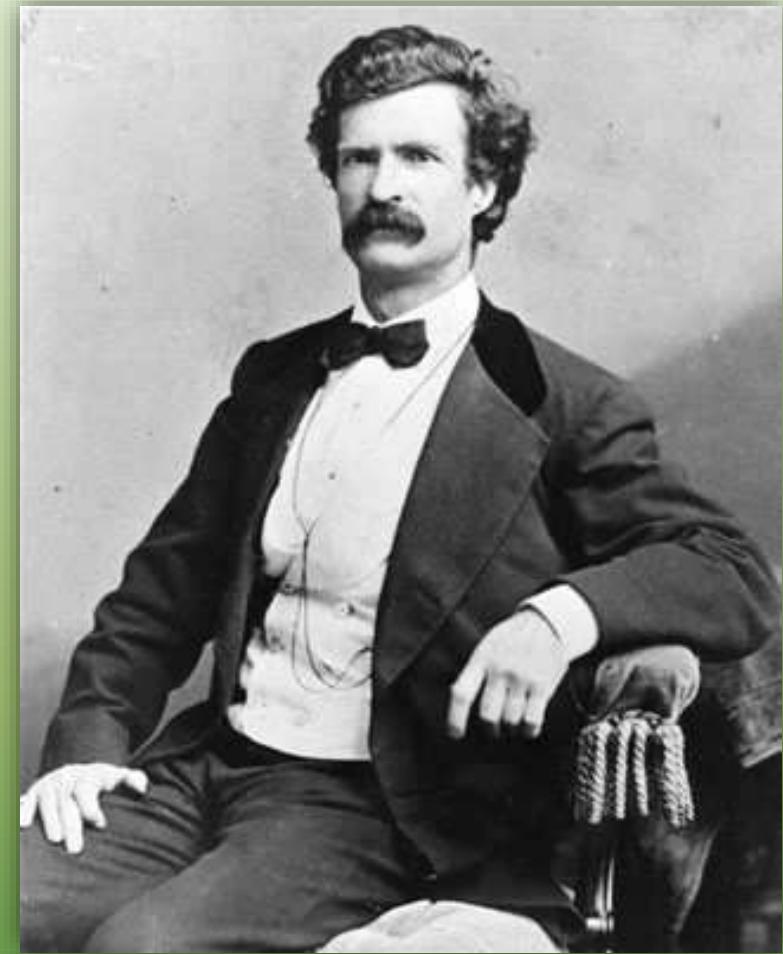

Не довго думаючи, він згадав рідну річку і взяв собі в якості його вислів лотових на Міссісіпі, що викрикували **«марк твен»** (**«мірка 2»**), що означало достатню глибину для безпечної плавання (3,6 м).

Так на просторах Америки з'явився письменник Марк Твен, який зумів завоювати свою творчістю світове визнання.

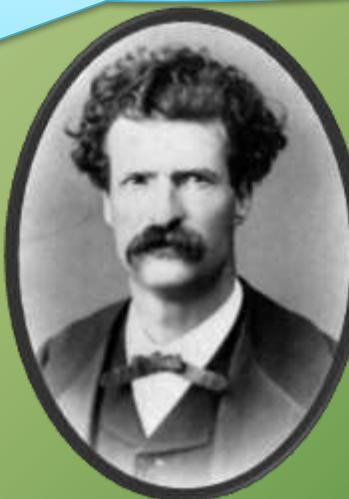
Як кореспонденту «Альта Каліфорнія» йому вдається взяти участь у середземноморському круїзі на пароплаві «Квакер-Сіті», під час якого він зібрав матеріал для своєї першої книги **«Простаки за кордоном»**.

Її поява в 1869 році викликала деякий інтерес з боку читаючої публіки через рідкісне для тих років поєдання добротного південного гумору й сатири. Таким чином, літературний дебют Марка Твена відбувся.

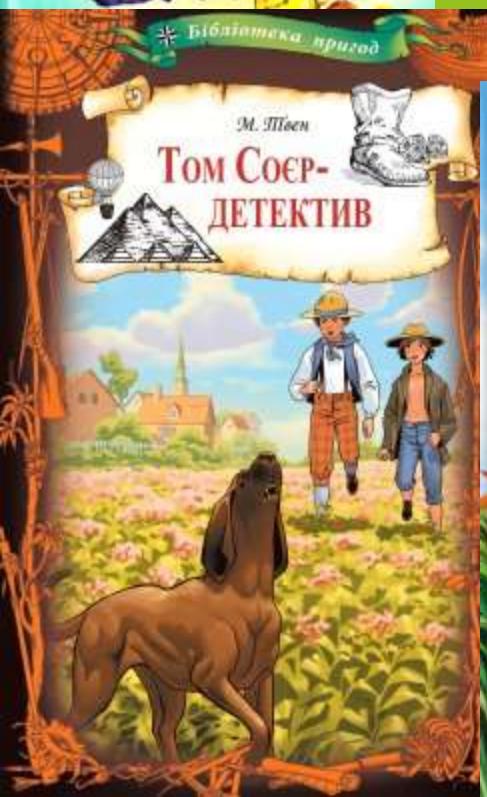
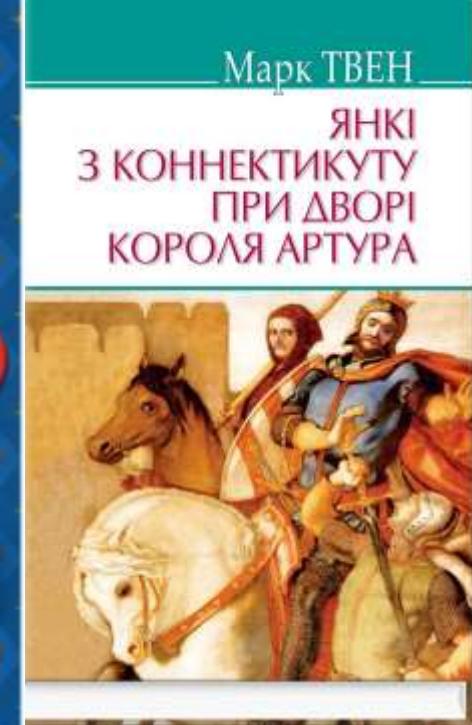

В якості кореспондента Марк Твен відвідав Одесу, Ялту і Севастополь, навіть написав замітку в “Одеський вісник”.

У лютому 1870 року Марк Твен
оженився на сестрі свого друга
Ч. Ленгдона, з яким познайомився під
час круїзу, — Олівії.

Він прожив у шлюбі з Олівією
Ленгдон тридцять чотири роки,
до її смерті в 1904 р., в них було
троє дочок (Сьюзі, Клара і Джин).

З-під пера Марка Твена виходять близкучі твори: «Пригоди Тома Сойєра», «Принц і жебрак», «Янкі з Коннектикуту при дворі короля Артура», «Пригоди Гекельберрі Фінна» та ін.

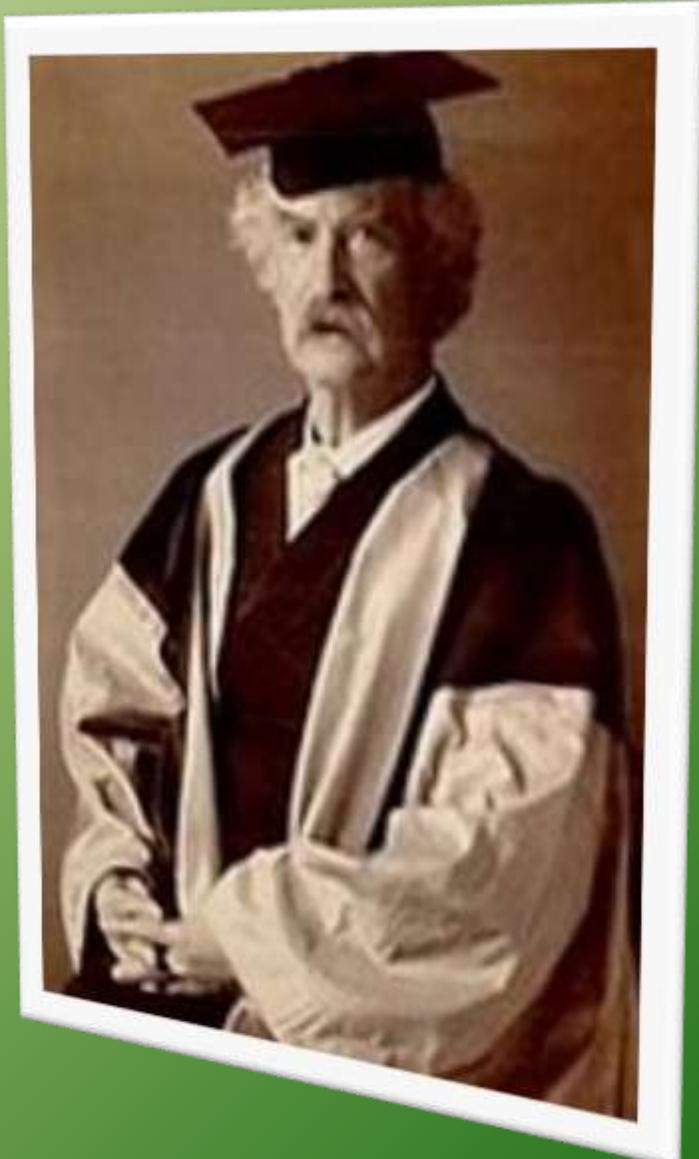
Марк ТВЕН

ЯНКІ

З КОННЕКТИКУТУ
ПРИ ДВОРІ
КОРОЛЯ АРТУРА

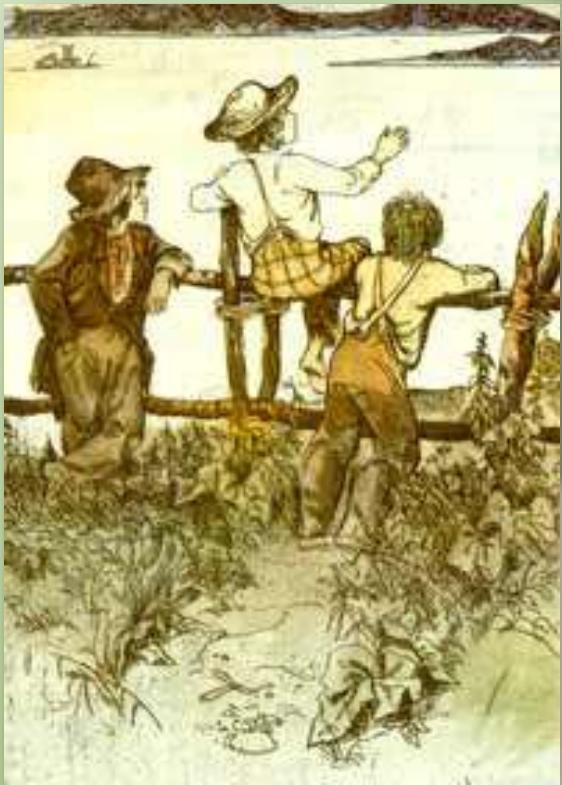
У 1901 році Марк Твен одержав почесний ступінь доктора красного письменства від **Єльського університету**. У наступному році — почесний ступінь доктора права від **Міссурійського університету**. Він дуже пишався цими званнями. Для людини, яка у 12 років покинула школу, визнання його таланту ученими мужами знаменитих університетів було дуже приемно.

1907 року Марка Твена знову відзначили ученим званням - ступенем доктора красного письменства від **Оксфордського університету**.

“Більшість пригод, описаних у цій книзі, відбувалося насправді: дві-три сталися зі мною, решта – з моїми товаришами”.

Під ім'ям Тома Сойєра описано відразу трьох нерозлучних друзів: це сам **Сем Клеменс**, його шкільний приятель **Віллі Боун** та великий бешкетник і зірвиголова **Томас Сойєр Співі**.

Молодший брат Тома, тихоня і ябеда Сід – це Генрі, молодший з синів Клеменсів.

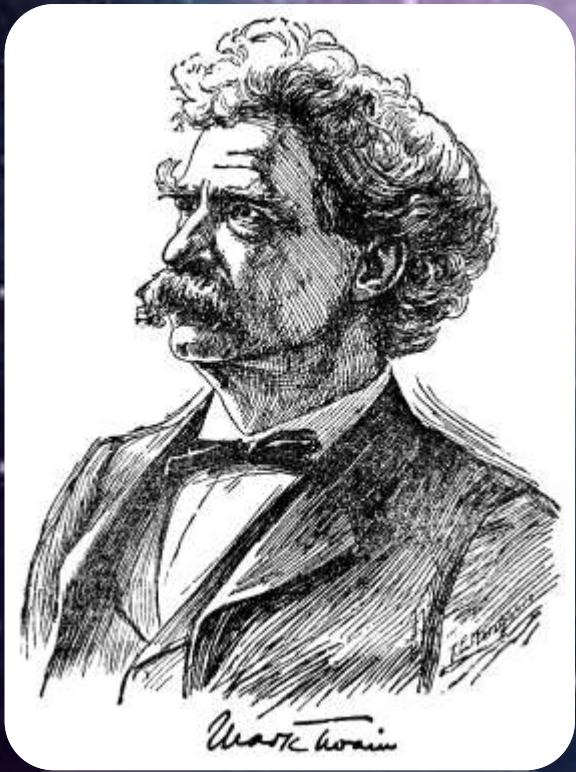
Гек Фінн – точний портрет Тома Бленкеншипа, який жив у напівзруйнованій хижці на краю Ганнібала, частенько був голодний, ходив у лахмітті, іноді ночував під відкритим небом.

Прообразом Беккі Тетчер стала Лаура Хокінс, що жила по сусіству з Семом.

Сувора тітка Поллі списана з матері письменника – Олівії Клеменс

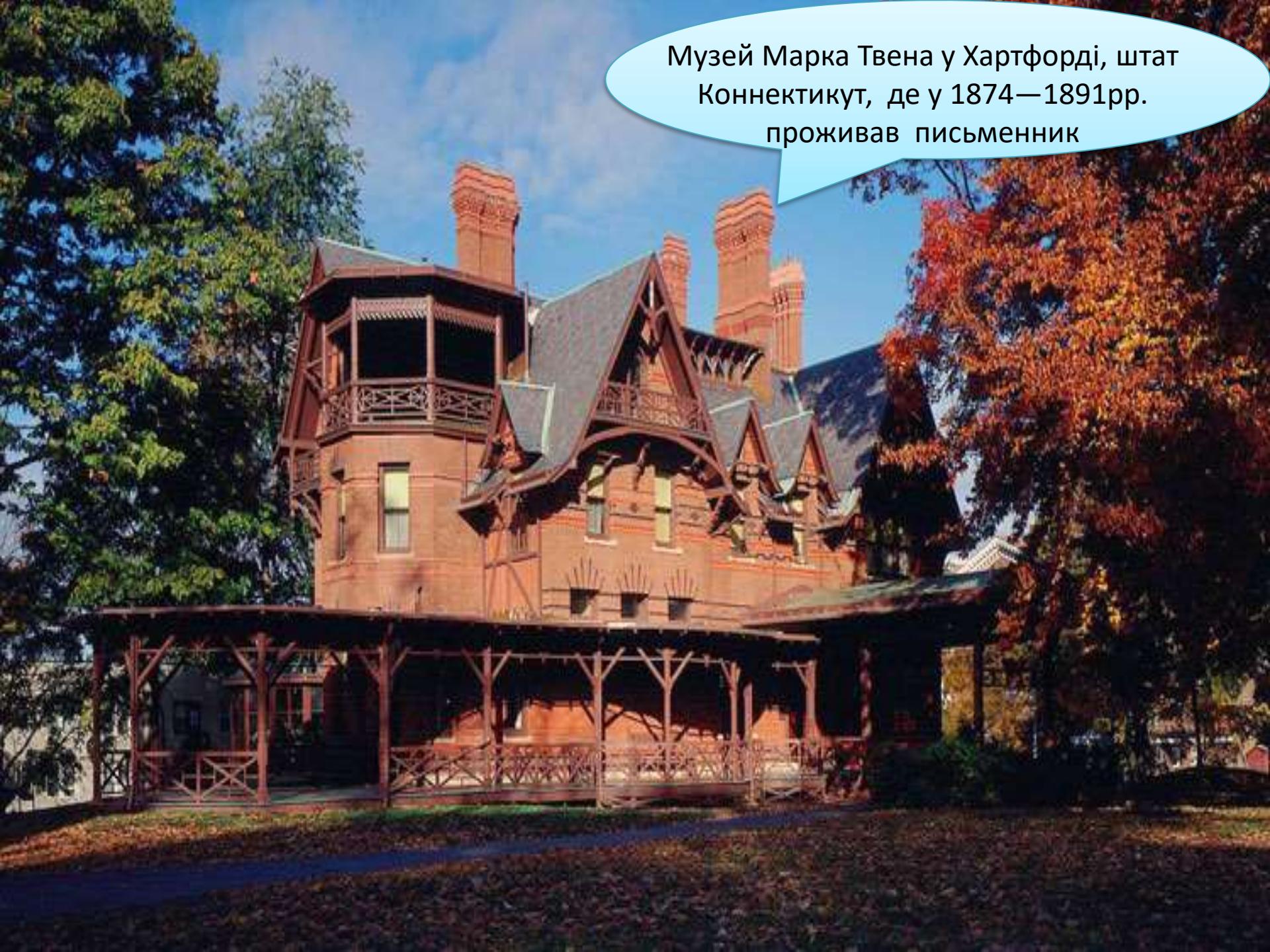

Марк Твайн

“Я прийшов у 1835 році з кометою Галлея, через рік вона знову прилітає, і я розраховую піти разом з нею”

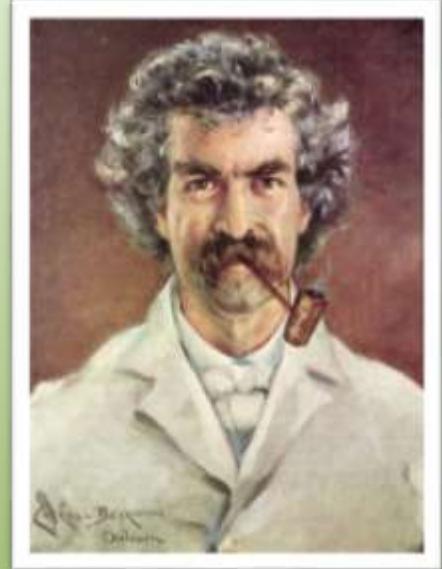
Марк Твен помер від інфаркту 21 квітня 1910 року – на один день пізніше найбільшого наближення Комети. Поховали його поряд з дружиною, і могила позначена 12-футовим тобто двохфатомним, марк-твеновим монументом, котрий поставила його остання донька, Клара.

Музей Марка Твена у Хартфорді, штат
Коннектикут, де у 1874—1891рр.
проживав письменник

Цікаві факти

«Пригоди Гекльберрі Фінна» в зв'язку з розширенням меж політкоректності вилучено з програми деяких шкіл США за начебто расистські висловлювання. Вперше це трапилось 1957 р. в штаті Нью-Йорк. Але на загальнонаціональному рівні вимоги вилучити книгу з переліку творів, обов'язкових для вивчення, провалилися в федеральному суді в 1998 році. В лютому 2011 р. в США виходить перше видання книги, в якому «образливі» слова будуть змінені на «політкоректні»

Зацікавила творчість Марка Твена?

Тож прочитайте його твори
“Пригоди Тома Соєра” та
“Пригоди Гекельберрі Фінна”

